

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 05 UA05 CGUJ-21 (Gujarati Core)
અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ

એકમ-૧	સુધારક યુગ : લક્ષણો, સર્જક અને કૃતિઓ -સુધારકયુગનો સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ, પરિબળો. મધ્યકાળથી વ્યાવર્તન-સુધારકયુગના લક્ષણો -સર્જકોનો અભ્યાસ : દલપતરામ, નર્મદ અને નવલરામ - સાહિત્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ : કરણચેલો (નવલકથા), લલિતાદુઃખદર્શક (નાટક)	૨૦
એકમ-૨	પંડિત યુગ : લક્ષણો, સર્જક અને કૃતિઓ - પંડિતયુગનો સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ, પરિબળો. સુધારકયુગથી વ્યાવર્તન-પંડિતયુગના લક્ષણો - સર્જકોનો અભ્યાસ : ગોવર્ધનરામ, કાન્ત અને બ.ક.ઠાકોર - સાહિત્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ : ભદ્રભદ્ર (નવલકથા), કલાપીનો કેકારવ (કાવ્યસંગ્રહ), જયા જયંત(પદ્યનાટક)	૨૦
એકમ-૩	સાહિત્ય સ્વરૂપોની વિકાસરેખા - ખંડકાવ્ય, નવલકથા અને નાટક	૧૫
એકમ-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (નોંધ : ઉપરના ત્રણેય એકમમાંથી પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)	૧૫

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ- ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ- ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩.અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા - ધીરુભાઈ ઠાકર
૪. આધુનિક કવિતા પ્રવાહ - જયંત પાઠક
૫. સ્વાતંત્રોત્તર ગુજરાતી કવિતા - દક્ષા વ્યાસ
૬. આધુનિક કવિતામાં ભાષાકર્મ - સતીશ વ્યાસ
૭. આધુનિક કવિતા - ભોળાભાઈ પટેલ
૮. રાજેન્દ્ર-નિરંજન યુગની કવિતા - પ્રસાદ બ્રહ્મભદ્ર
૯. ગુજરાતી કાવ્યપ્રકારો - ડોલરરાય માંડલ
૧૦. સ્વરૂપ સંન્નિધાન - સંપા: સુમન શાહ
૧૧. સોનેટ - શિલ્પ અને સર્જન - ભાનુપ્રસાદ
૧૨. ખંડકાવ્ય - સ્વરૂપ અને વિકાસ - ચિનુ મોદી

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 05 UA05 CGUJ-22 (Gujarati Core)
'સાપના ભારા' (એકાંકી સંગ્રહ) - ઉમાશંકર જોશી

એકમ-૧	કૃતિલક્ષી પૂર્વાપર સંદર્ભના પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ-૨	કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો (વર્ણનાત્મક)	૨૦ ગુણ
એકમ-૩	કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો	૨૦ ગુણ
એકમ-૪	કૃતિલક્ષી ટૂંકા પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
અભ્યાસનિયત એકાંકીઓનો અભ્યાસ : ૧.સાપના ભારા ૨.બારણે ટકોરા ૩.ઉડણ ચરકલડી ૪. ખેતરને ખોળે ૫. શલ્યા ૬. કડલાં ૭. પડઘા ૮. દુર્ગા ૯. ગાજરની પિપૂડી ૧૦. વિરાટ જનતા		

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ઉમાશંકર જોશી :સર્જક પ્રતિભા – મફત ઓઝા
૨. ઉમાશંકરના મલકમાં : મણિલાલ હ.પટેલ
૩. સર્જક પ્રતિભા શ્રેણી : ઉમાશંકર જોશી –ચંદ્રકાન્ત શેઠ
૪. ઉમાશંકર એક અધ્યયન – રમેશ ગાનાકર
૫. એકાંકી સ્વરૂપ અને વિકાસ – નંદકુમાર પાઠક

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 05 UA05 CGUJ-23 (Gujarati Core)
'पूर्वालाप' (काव्यसंग्रह) – 'कान्त'

એકમ-૧	કૃતિલક્ષી પૂર્વાપર સંદર્ભના પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ-૨	કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો (વર્ણનાત્મક)	૨૦ ગુણ
એકમ-૩	કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો	૨૦ ગુણ
એકમ-૪	કૃતિલક્ષી ટૂંકા પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
પસંદગીનાં કાવ્યો : ૧.ઉપહાર ૨.મારી કિસ્તી ૩.અતિજ્ઞાન ૪.વસંતવિજય ૫.ચક્રવાકમિથુન ૬.દેવયાની ૭.ઉદગાર ૮.મુગ્ધાને સંબોધન ૯.અગતિગમન ૧૦.મહેમાનોને સંબોધન ૧૧.મત્તમયૂર ૧૨. સાગર અને શશી ૧૩.સખીને આમંત્રણ ૧૪.કલાપીને સંબોધન ૧૫.હિન્દમાતાને સંબોધન ૧૬.વત્સલનાં નયનો ૧૭.મૃગતૃષ્ણા ૧૮.વિધૂર કુરંગ ૧૯.મનોહર મૂર્તિ ૨૦.ઉપાલંભ ૨૧.સ્નેહશંકા ૨૨.વિપ્રયોગ ૨૩.કલ્પના અને કસ્તૂરી મૃગ ૨૪.વસંત પ્રાર્થના ૨૫. ચંદાને સંબોધન		

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. અર્વાચીન કવિતા – સુન્દરમ
૨. આધુનિક કવિતા પ્રવાહ – જયંત પાઠક
૩. ઊર્મિકાવ્ય – ચીમનલાલ ત્રિવેદી
૪. કાવ્યતત્ત્વ વિચાર –અનંદશંકર ધ્રુવ
૫. અર્વાચીન કાવ્યસાહિત્યનાં વહેણો – રા.વિ.પાઠક
૬. રાજેન્દ્ર-નિરંજન યુગની કવિતા – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૭. કવિતા અને સાહિત્ય – રમણભાઈ નીલકંઠ
૮. 'पूर्वालाप' आस्वादमाला- संपा: डॉ. मानसिंह चौधरी

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 05 UA05 CGUJ-24 (Gujarati Core)
અપઠિત (અનસીન)

એકમ-૧	વિચાર વિસ્તાર	૨૦
એકમ-૨	સંક્ષેપ લેખન	૧૮
એકમ-૩	છંદનો અભ્યાસ : અક્ષરમેળ : પૃથ્વી, મંદાકાંતા, હરિણી, શિખરિણી, શાદ્દલવિકીડિત માત્રામેળ : દોહરો, સોરઠો, હરિગીત, ઝૂલણા, શાલિની	૧૬
એકમ-૪	અલંકારનો અભ્યાસ: - ઉપમા, રૂપક, ઉત્પ્રેક્ષા, સસંદેહ, વર્ણાનુપ્રાસ, શબ્દાનુપ્રાસ, અંત્યાનુપ્રાસ, અપહ્રુતિ, દૃષ્ટાંત	૧૬
નોંધ : છંદ અને અલંકારના પ્રશ્નમાં પ્રત્યેક છંદ અને અલંકારનો ગુણભાર-૦૪ રહેશે.		

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સાહિત્યનો આસ્વાદ સંપા: મણિલાલ હ.પટેલ
૨. ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ - સુરેશ જોશી
૩. ૩૯ કાવ્યાસ્વાદો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૪. છંદ અને અલંકાર - દક્ષેશ ઠાકર
૫. છંદસી - કાન્તિલાલ કાલાણી

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 05 UA05 CGUJ-25 (Gujarati Core)
સાહિત્ય વિવેચનનાં સિદ્ધાંતો

એકમ-૧	-કલાની વિભાવના, લલિત-લલિતેતર કલાઓ, લલિત-લલિતેતર સાહિત્ય, કાવ્યની વ્યાખ્યા -કાવ્યહેતુ, કાવ્યપ્રકાર : ધ્વનિ, મધ્યમ અને ચિત્ર,	૨૦
એકમ-૨	- સાહિત્યસ્વરૂપનાં લક્ષણો : નાટક, નવલકથા, ખંડકાવ્ય - સાહિત્ય અને સમાજ, શબ્દનું સ્વરૂપ (વર્ણ, લય, અર્થ) - શબ્દની શક્તિ : અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના,	૧૮
એકમ-૩	- ધ્વનિ : વસ્તુ, અલંકાર અને રસાદિ - કાવ્યમાં છંદ અને અલંકારનું મહત્ત્વ - કલ્પન, પુરાકલ્પન, પ્રતીક, શૈલી, સાહિત્યમાં પરંપરા અને પ્રયોગ	૧૭
એકમ ૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (નોંધ : ઉપરના ત્રણેય એકમમાંથી પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)	૧૫

મહત્ત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ભારતીય કાવ્ય સિદ્ધાંત - જયંત કોઠારી
૨. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - નગીનદાસ પારેખ
૩. પશ્ચિમનું સાહિત્ય વિવેચન - શિરીષ પંચાલ
૪. સ્વરૂપ સંન્નિધાન - સુમન શાહ
૫. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - સંપા: મણિલાલ હ.પટેલ
૬. ખંડકાવ્ય - જયદેવ શુક્લ
૭. ટૂંકીવાર્તા - વિજય શાસ્ત્રી
૮. ગુજરાતી ગઝલની સૌંદર્ય મીમાંસા - રશીદ મીર
૯. સોનેટ - વિનોદ જોશી
- ૧૦ બાર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૧૧. આત્મકથા- સ્વરૂપ અને વિકાસ - રસિલા કડિયા

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 05 UA05 CGUJ-26 (Gujarati Core)
ભાષા વિજ્ઞાન

એકમ-૧	- ભાષા શબ્દના વિવિધ અર્થ, વ્યાખ્યા વિચારણા - ભાષા અને માનવસમાજ, ભાષાના કાર્યો, - ભાષા અને વાણી, ઉચ્ચારણ અને લેખન	૨૦
એકમ-૨	- ભાષા અને બોલી, સુરતી, ચરોતરી, પદ્મણી અને સોરઠી બોલીની લાક્ષણિકતાઓ - ભારતીય આર્યભાષાની પ્રાચીન ભૂમિકા, ભારતીય આર્યભાષાની મધ્યમ ભૂમિકા - અપભ્રંશનું સ્વરૂપ અને ગુજરાતી ભાષા સાથેનો તેનો સંબંધ	૧૮
એકમ-૩	- ગુજરાતી ભાષાના ઉદભવ વિકાસની ત્રિવિધ ભૂમિકા - ગુજરાતી વ્યાકરણમાં આવેલાં પરિવર્તનો - ગુજરાતીના શબ્દભંડોળમાં આવેલાં પરિવર્તનો - સંવૃત્ત એ અને ઓ તથા વિવૃત્ત એ અને ઓ ધ્વનિ પરિવર્તનને આધારે શબ્દ વ્યુત્પત્તિ	૧૭
એકમ-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (નોંધ : ઉપરના ત્રણેય એકમમાંથી પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)	૧૫
ધ્વનિ પરિવર્તન –શબ્દો : રણ, ઘી, શિયાળ, માટી, પાણી, વીજ, લુહાર, નોળિયો, સોય, વાણિયો, બી, કાયર, મા, શિયાળો, ચોક, ચોમાસું જમાઈ, કેળ, હૈયું, વડ, ચિતોડ, કાપડ, ઘડો, ઘોડો, વાડી, વાવ, કસોટી, મેહ, તહેવાર, દહીં, સુથાર, સો, દસ, ફીણ, ભીખ, માખી, ખેતર, મચ્છર, વીંછી, જેઠ, સાથિયો, થાંભલો, આગ, રાત, સાકર, કાન, પાંખ, નોરતું, જમાઈ, સપૂત		

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ – જયંત કોઠારી
૨. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિ સ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન – પ્રબોધ પંડિત
૩. થોડોક વ્યાકરણ વિચાર – હરિવલ્લભ ભાયાણી
૪. ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ – યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૫. ગુજરાતી વાક્ય રચના – અરવિંદ ભંડારી
૬. ભાષાનો વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A.Syllabus
SEM: 05 UA05 EGUJ 23 (Gujarati Skill Enhancement)
ગુજરાતી સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ (લિટરરી જર્નાલિઝમ) P-1

એકમ-૧	- સમાચાર એટલે શું ? સમાચાર મેળવવાના સાધનો - ફિચર લેખ એટલે શું ? ફિચર લેખના પ્રકાર	૧૮
એકમ-૨	- લોકશિક્ષણના માધ્યમ તરીકે ફિલ્મ - લોકશિક્ષણના માધ્યમ તરીકે રેડિયો	૧૭
એકમ-૩	- સાહિત્ય અને લોકશિક્ષણના માધ્યમોનો પરસ્પર સંબંધ - અખબાર સમીક્ષા : ગુજરાત સમાચાર, દિવ્ય ભાસ્કર, ફૂલછાબ અને નવા પડકાર	૧૮
એકમ-૪	-અખબારી પ્રેસની મુલાકાતનો અહેવાલ - સાંપ્રતઘટનાનો અહેવાલ - સાંપ્રત સમયમાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં વિશિષ્ટ પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિ વિશેષોનો પરિચય	૧૭

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ : સંપા. : ડૉ.કુમારપાળ દેસાઈ
૨. અખબારી લેખન : ડૉ.કુમારપાળ દેસાઈ
૩. લેખ લખવાની કળા : ડૉ. યાસીન દલાલ
૪. પત્રકારત્વ : સિદ્ધાંતો અને અધ્યયન : ડૉ.ચંદ્રકાંત મહેતા
૫. પૂઝ વાંચન : રતિલાલ નાયક